

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№4(4)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 440 sahifa,
22-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Pedagog kadrlar tayyorlashda microteaching metodining tashkiliy asoslari va uni samarali qo'llash mexanizmlari.....	10
<i>Abdiqayumova Malika</i>	
Ijtimoiy pedagogik faoliyatning bolalarning moslashuv ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni	14
<i>Abdullayeva Yulduz Qurbon qizi, Xudayberdiyeva Zilola Azamat qizi</i>	
Talabalarning og'zaki nutqini interfaol usullar yordamida rivojlantirish	18
<i>Atamirzayeva Ezoza</i>	
English Language Barriers Among Rural Ecotourism Guides in Uzbekistan	22
<i>Aminova Asilaxon Sobir qizi</i>	
Совершенство методов обучения студентов эффективному управлению временем на основе тайм-менеджмента.....	25
<i>Уразова М. Б., Абатова У. Б.</i>	
Zamonaviy ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni va samaradorligi	30
<i>Xurramova Dilso'z Baxtiyor qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yin asosida ta'limni tashkil etishning pedagogik ahamiyati.....	33
<i>Gaipova Akjunis Qayratovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda o'zini o'zi tashkil etish tushunchasi va uning pedagogik mohiyati.....	37
<i>Alimov Bekzod Nematovich</i>	
O'qituvchilarning uzluksiz kasbiy rivojlanish tadbirlarini maktab darajasida boshqarishning integratsiyalashgan yondashuvi	41
<i>Ahadova Mushtariybonu Akmal qizi</i>	
Talabalarning tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishda innovatsion yondashuvlar	48
<i>Xurramova Sanobar Mahmatmurod qizi</i>	
Pedagogical Integration as a Factor of Humanization in Professional Teacher Education	53
<i>Yusupova Mukhabbat Anatolyevna</i>	
Yoshlarda iqtisodiy tafakkur shakllanishida etnik muhitning ta'siri.....	58
<i>Erkinova Sevara Najmiddin qiz</i>	
Innovative Approaches to Teaching English in Higher Education: a Methodological Study	61
<i>Gulsara Khakimova</i>	
Bo'lajak pedagoglarda kognitiv faollikni rivojlantirishda neyropedagogika asoslari.....	63
<i>Hikmatova Jamila Fatoh qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarning eshituv idrokini rivojlantirish texnologiyalari.....	68
<i>I. S. Xamrayeva, Nuriddinova Muxayyo Ishxodjayevna</i>	
Badiiy matn asosida nutqiy ko'nikmalar va ijodiy tafakkur integratsiyasini ta'minlash metodikasi	73
<i>Jo'rayeva Sevinch Abdialim qizi</i>	
Etnopedagogik muhitda maktabgacha katta yoshdagi bolalarning nutqini rivojlantirish.....	77
<i>Murodova Farangis G'anisherovna</i>	
Malaka oshirish jarayonida muammoga asoslangan o'qitish vositasida MTT tarbiyachilarining 4K ko'nikmasini rivojlantirish texnologiyasi	81
<i>Ravshanova Xafiza Komilovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida xalq og'zaki ijodi vositalaridan (ertak, maqol, qo'shiq, afsona, doston va boshqalar) foydalanishning nazariy asoslari, xalqaro va milliy tajribasi	85
<i>Tog'ayeva Munisa Muxammadiyevna</i>	
Akademik ko'nikmalarni rivojlantirish asosida kelajakdagi o'qituvchining kasbiy kompetensiyasini shakllantirish	89
<i>Tursunova Elmira Ulug'bekovna, Rayimova Mushtariy Raup qizi</i>	
Sensor integratsiya autizm spektri buzilishi bo'lgan bolalarning xulq-atvor va hissiy holatiga ta'siri.....	91
<i>Xamidova Muyassar Polsaidovna, Abdullayeva Muslima Shovkat qizi</i>	

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining mantiqiy fikrlashini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	96
<i>Xoshimova Dilobar Kuchkarovna, Nortosheva Dildora Orif qizi, Avazmurodova Mehribon Sharif qizi</i>	
Инновационная методика нравственного воспитания в начальных классах: подход межпредметной интеграции	101
<i>Улугмурадова Шохсанам</i>	
Shaxs o'z-o'zini anglashining ijtimoiy-psixologik jihatlari	105
<i>Bobonazarov Oybek Shoyim o'g'li</i>	
Samarqand arxitektura-qurilish instituti va shahar infratuzilmasi rivojlanishi o'rtasidagi bog'liqlik (1950–1990yy).....	108
<i>Abulqosimova Dildora Asrorovna, O'ralov Sodiqjon</i>	
Tabiatshunoslik darslarida steam yondashuvi asosida ta'limni tashkil etish metodlari	111
<i>Gulnora Narmatova Tojiyevna</i>	
AI-Mediated Coil in Oral English Teacher Education: a Didactic Model for Developing Intercultural Communicative Competence.....	115
<i>Mukhammadiyeva Khalima Saidakhmadovna</i>	
Pedagogik faoliyatda kasbiy stress jarayonining ijtimoiy psixologik xususiyatlari	119
<i>Xotamova Madinabonu Iloxmon qizi</i>	
Pedagogik mahorat fani asosida bo'lajak o'qituvchilarning refleksiv ko'nikmalarini rivojlantirish texnologiyalari.....	123
<i>Xurramova Mohidil Baxtiyorovna</i>	
Bo'lajak kutubxonachilarda ilm-fanga oid bilimlarni o'zlashtirish malakasini shakllantirish	126
<i>O'rozov Abdurasul Norboyevich</i>	
Методологические подходы к развитию духовно-творческого потенциала детей младшего школьного возраста	130
<i>Хасанова Гулшод Касимовна</i>	
Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi.....	134
<i>Rustamova Shoxista Omonjonovna</i>	
O'rta maktab yoshidagi o'quvchilarda voleybol mashg'ulotlarining psixoemotsional holat va ijtimoiy faollikka ta'siri	138
<i>Xonimqulova Durdona</i>	
Farzandlar tarbiyasida otalik va onalik hissining shakllanishining o'ziga xosligi	141
<i>Tursunboyeva Gavharoy Abdivohid qizi</i>	
O'quv jarayonida raqamli kontent (elektron darslik, multimedia materiallari) yaratish texnologiyalari.....	145
<i>Quvatov Shuxrat Akmurodovich, Rashidov Anvarjon Sharipovich</i>	
Scratch dasturida harflarni vizuallashtirish orqali 1-sinf o'quvchilarining tasavvurlarini rivojlantirish usullarini takomillashtirish.....	150
<i>Normurodova Sadoqat Xoliqulovna</i>	
Vaqtini boshqarish hamda to'g'ri taqsimlashning pedagog hayoti va faoliyatidagi ahamiyati.....	155
<i>Tursunova Nilufar</i>	
Sun'iy intellektning ingliz tili o'qitishdagi roli	159
<i>Burxonova Aziza Ikhtiyorovna, Negova Feruza Sharifovna</i>	
Разработка системы адаптивной генерации контрольных вопросов из учебных материалов на узбекском языке на основе гибридного подхода ИИ и таксономии Блума	162
<i>Бегалиев Жалолиддин Камолитдинович, Маматов Ислombек Ильесович</i>	
Применение данных беспилотной авиации для обновления картографических данных	168
<i>Хакимов Дониёр Бахтиёр угли, Бурунова Муниса Баходировна</i>	
The Role and Significance of the Acmeological Approach in the Managerial Activity of School Principals.....	172
<i>Normurodova Aziza Zuxriddin qizi</i>	
Bo'lajak pedagoglarda tarbiya darslarini samarali tashkil etishga o'rgatish: mazmuni, shakli va metodlari ..	178
<i>Sheraliyeva Nasiba Alimkulovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy xulq-atvorni shakllantirishda ota-ona tarbiya uslublarining pedagogik imkoniyatlari.....	184
<i>Ashurova Aziza Erkinovna</i>	

Mintaqaviy sanoat korxonalarining biznes jarayonlarini tahlil qilish va baholashning zamonaviy usullari (BPM, Lean, Six Sigma yondashuvlari misolida)	188
<i>Azimova Maxfuza Rashidovna</i>	
O'zbekistonda turli etnik guruhlarda mehnat motivatsiyasining qiyosiy tahlili.....	193
<i>Erkinova Sevara Najmiddin qizi, Saidakbarova E'zozaxon Muzaffar qizi</i>	
"Geogebra" dasturi yordamida geometriya va matematik analiz kursini o'qitishda vizual tafakkurni rivojlantirish metodikasi.....	196
<i>Fayzullayeva E'zoza O'tkir qizi</i>	
Umumta'lim maktablarida raqamli transformatsiya texnologiyalarini qo'llashning zarurati.....	200
<i>Musurmanova Shodiya Xolmuratovna</i>	
Raqamli ta'lim texnologiyalari va sun'iy intellekt asosida ta'lim jarayonini takomillashtirish.....	204
<i>O'ktamov Madadjon O'ktam o'g'li, Boymurodova Shahzoda Alisher qizi</i>	
Gimnastikada akrobatik mashqlarni rivojlantirish metodikasi	208
<i>Raxmatova Nodira Muxtorjon qizi</i>	
Suggestiv metodlar asosida xulqi og'ishgan bolalar uchun tarbiyaviy mashg'ulotlarni loyihalash	212
<i>Shermatova Manzura Ikromjanovna</i>	
Tabaqalashtirilgan yondashuv asosida tayyorlov guruh tarbiyalanuvchilarini maktab ta'limiga tayyorlash ...	216
<i>Sanayeva S. B., Toshqulova Z. U.</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirishning dolzarbligi.....	220
<i>Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna</i>	
Понятие искусственного интеллекта в контексте образования и его педагогические функции	224
<i>Каримова Сабина Собировна</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda kasbiy barqarorlik ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik-psixologik omillari....	230
<i>Akramjonova Feruza Akramjonovna</i>	
Demografik yuklama sharoitida maktab pedagogik jamoasini samarali boshqarishning hr-strategiyalari.....	233
<i>Axmadqulova Ozodaxon Hamidullo qizi</i>	
Kasbiy identifikatsiya – shaxsning kasbiy o'zligini shakllantirish omili sifatida	236
<i>Bazarov Xayotbek Ne'matovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tizimida qoraqalpoq xalq ertaklari asosida multimediyali mahsulotlar yaratish samaradorligi.....	240
<i>Bekimbetova Aynagul Amangeldievna, Ollaberganova Mohira</i>	
Odam anatomiyasi va fiziologiyasi darslarida muammoli ta'lim texnologiyalari orqali talabalarining ijodiy izlanuvchanligini faollashtirish.....	245
<i>Haydarova Pardaxol Boboqulovna</i>	
Chet el va O'zbekiston tajribasida ota-onalar bilan hamkorlikni tashkil etishning metodologiyasi	249
<i>Inomova Madina</i>	
Boshlag'ich ta'lim tabiiy fanlarini o'qitishda o'quvchilarning ijodkorligini shakllantirish metodikasi.....	253
<i>Ismatova Zulayho Asadovna, Avazova Gulnoza Qodirjon qizi</i>	
Innovatsion ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tarbiyani shakllantirishning samarali yo'llari	256
<i>Ismatova Zulayho Asadovna, Xamroyeva Ozoda Norbo'ta qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida o'quvchilarning so'z boyligi va nutqiy ko'nikmalarini shakllantirish	259
<i>Mambetova Lobar Mirzavali qizi, Rajabova Nafisaxon Dilmurod qizi</i>	
Kasbiy faoliyatda pedagogik improvizatsiya ijodiy kompetensiya sifatida	264
<i>Miraxmedova Dilafro'zxon Nurilloxon qizi, Jo'rayeva Gulshodaxon Ibrohimjon qizi</i>	
Media savodxonlik tushunchasi va uning pedagogik ta'limdagi ahamiyati.....	267
<i>Salomova Lobar Sobir qizi</i>	
Innovatsion ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilarida estetik tarbiyani shakllantirish metodikasi	271
<i>Tursunova Malika Baxtiyor qizi, Aminova Oltinay Davranbek qizi</i>	
STEAM texnologiyasi asosida o'quvchilarning ijodiy tafakkurini rivojlantirish metodikasi	274
<i>Xaydarova Dilafuz Abdukurim qizi</i>	

Refleksiv ko'nikmalarni rivojlantirish – bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash bosqichi sifatida.....	279
<i>Jo'rayeva Maftuna Dilshodbek qizi</i>	
Chimyon–Chorvoq kurort-rekreatsiya zonasidagi rekreatsiya obyektlari va ulardan foydalanish holati	283
<i>Djurayeva Lobar Vaxitovna</i>	
G'ovlar osha yuguruvchi qizlarning maxsus jismoniy tayyorgarlik darajasini oshirish asosida sport musobaqalariga tayyorlash.....	286
<i>Sattorqulova Fotima Jamol qizi, Sattorqulova Zuhra Jamol qizi</i>	
Grammatika va yozuv ko'nikmasining integratsiyalashuvini ESL o'quvchilarning grammatik ravonligini o'stirishdagi ahamiyati	292
<i>Ne'matova Iroda Ilhom qizi, Karimova Xadicha Fazliddin qizi</i>	
Формирование экологической культуры и проектных компетенций молодежи в формате хакатона “Климатон–25”	295
<i>Бегмуратова Зоя Асаматдиновна</i>	
Portlovchi kuch sifatini rivojlantirishning nazariy va metodik asoslari.....	298
<i>Xushvaqtov Shaxzod Mamatqul o'g'li</i>	
Enhancing the Writing Skills of Non-Philological Students Through Artificial Intelligence Tools	302
<i>Rajabova Rakhimakhon Maksudovna</i>	
Supporting Children With Autism in Inclusive Education: Effectiveness of Multisensory, Visual Scheduling, and Aba Approaches.....	306
<i>Safarova Sanobar Omontashevna, Rakhimova Ozoda Abdurasul qizi</i>	
O'quv topshiriqlari orqali 6-sinf o'quvchilarining pragmatik kompetensiyasini rivojlantirishdagi leksik birliklar bilan ishlashning ahamiyati	310
<i>Ashirbayeva Nafisa Aminbayevna</i>	
O'smirlarda nevrotik holatlarning namoyon bo'lish xususiyatlari va ularni diagnostika qilishning nazariy-metodologik asoslari	313
<i>Abduraximov Doniyor Abdusaid o'g'li</i>	
Ingliz tilini o'rgatishda talabalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish metodlari.....	317
<i>Abirqulova Nafisa Abdusalamovna</i>	
Yuqori sinf ingliz tili darslarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning innovatsion metodik modeli	321
<i>Ahmadjonova Diyoraxon Dilshod qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etish va pedagogik muloqot madaniyati	326
<i>Alimov Shavkatbek Shuxratbekovich</i>	
Identification and Systematization of Emotional Intelligence Indicators in Pre-Service Primary School Teachers.....	330
<i>Aminova Nasiba Davlatboy kizi</i>	
Oligofren bolalarda kognitiv jarayonlarni rivojlantirishda o'yin terapiyasining nazariy-metodologik asoslari va pedagogik samaradorligi	334
<i>Amirsaidova Sh. M., Jumanazarova Mashhura San'atbek qizi</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida matn ustida ishlash metodikasi	339
<i>Asilbekova Shoxsanam To'liqin qizi</i>	
O'zbekistonda olimpiya harakatini rivojlantirishning pedagogik asoslari	344
<i>Axmadaiyeva Gulnoz Ikramovna</i>	
Zamonaviy tibbiyotda hissiyotlarni boshqarishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari.....	348
<i>Azgarova Gulsum Alisher qizi</i>	
The Use of Problem-Based Learning Methods in Delivering High-Quality Education in Schools	351
<i>Bekmuratova U'mit Ken'esbay qizi, Abdiev Azamat</i>	
Akseleratsiyaning o'quvchilar xulq-atvoriga ta'siri	355
<i>Botirova Oydina Vadimovna</i>	
Ta'limda zamonaviy pedagogik innovatsiyalar va raqamli transformatsiya: bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarni tayyorlashning metodologik asoslari	361
<i>Eshimova Nasiba Zohiddin qizi</i>	

Kasbiy samaradorlikni oshirishda sun'iy intellektning roli: "KasbNavigator" platformasi misolida	365
<i>Isayeva Oylarxon Ro'zimatjon qizi, Sobirov Muslimjon Muxsinjon o'g'li</i>	
Ixtisoslashtirilgan maktablarda o'quvchilarning nutqiy faoliyatini rivojlantirish: integratsiyalashgan ta'lim va ijodiy yondashuv.....	369
<i>Mavlanova Saidaxon Umarovna</i>	
Yoshlar orasida ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishning depressiv holatlarga ta'siri	373
<i>Mirzaxmatova Sayyora Saydaxmatovna</i>	
Kiberijtimoiylashuv sharoitida avlodlararo kommunikativ o'zaro ta'sirning psixologik xususiyatlari.....	375
<i>Muhiddinova Mamlakat Nabi qizi</i>	
"Emotsional Learning Analytics"metodi asosida o'qituvchilarning reflektiv kompetensiyasini rivojlantirish ...	380
<i>Omonqulova Diyora Farhod qizi</i>	
Talabalarda milliy identiklikni shakllantirishning nazariy asoslari.....	384
<i>Qudratov Davron Sami o'g'li</i>	
Media kompetentlik va media savodxonlik tushunchalarining ilmiy-pedagogik mohiyati, tarkibi va rivojlanish tarixi.....	388
<i>Rahimova Xosiyat Uralovna</i>	
Yangilanayotgan O'zbekistonda tarix fani oqituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning nazariy va metodik asoslari	392
<i>Raxmatova Ondagul Oybek qizi</i>	
Talabalarining kasbiy tayyorgarligida mantiqiy fikrlashini rivojlantirish kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik muamolari.....	395
<i>Raxmonova Mavluda Suvon qizi</i>	
O'smirlarni kiberbulling tahdididan himoya qilishning psixologik mexanizmlari	398
<i>Sattorova Mohinur Sherali qizi</i>	
Bolalarda oilaga hurmat va qadriyatli munosabatni rivojlantirish jarayonida ota-ona bilan hamkorlik qilish yo'llari	401
<i>Sharofutdinova Nigora Kenja qizi, Usarova Marg'uba Nazar qizi</i>	
O'zbekistonda o'qituvchilar malakasini oshirishning vertikal modeli: tizimli tahlil va cheklovlar	405
<i>Toxirova Nafisa Dilshod qizi</i>	
Fizika fanini o'qitishda maxsus ehtiyojli o'quvchilar uchun texnologiyalar va tajribalarning roli	409
<i>Tursunov Alisher Isoqovich, G'ulomov Davlatbek Istat o'g'li</i>	
MTTda qadriyatlar kompetentligini rivojlantirish vositalari	412
<i>Urinova Rushana Tursunniyozovna, Usarova Marg'uba Nazar qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda nutq o'stirish metodikasini takomillashtirish.....	415
<i>Xakimova Xosiyat Jurayevna</i>	
O'smirlik davrida deviant xulq-atvor namoyon bo'lishining psixologik xususiyatlari	419
<i>Xalilova Sarvinoz Qodirali qizi</i>	
Ta'lim platformalarida mustaqil ta'lim ma'lumotlarini relyatsion model asosida optimallashtirish	422
<i>Xasanov Baxrom Boktiboyevich</i>	
Применение информационных технологий для интеллектуального анализа чрезвычайных ситуаций на основе edge computing и компьютерного зрения.....	426
<i>Мамаражабов Музаффар Абдурасулович, Маматов Ислombек Ильесович</i>	
Индивидуальное интеллектуальное развитие личности – как педагогическая проблема	432
<i>Олтибоева Камола Шарофжон қизи</i>	
Представления о реальной и виртуальной дружбе у подростков	436
<i>Хамидова Нигора Илхомовна</i>	

IXTISOSLASHTIRILGAN MAKTABLARDA O'QUVCHILARNING NUTQIY FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH: INTEGRATSIYALASHGAN TA'LIM VA IJODIY YONDASHUV

Mavlanova Saidaxon Umarovna

Toshkent gumanitar fanlar universiteti
pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Annotatsiya: Ushbu maqolada yangi davlat ta'lim standartlari asosida o'zbek tili va adabiyoti ta'limini modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari tahlil qilingan. Tadqiqot jarayonida o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirishda interaktivlik, muammoli yondashuv va konstruktivizm tamoyillarining o'рни yoritib berilgan. Maqolada og'zaki va yozma nutqni rivojlantirishga qaratilgan metodik mashqlar majmuasi, shuningdek, kompetensiyaviy yondashuv orqali o'quvchilarning ijtimoiy faolligini oshirish masalalari ilmiy asoslangan.

Kalit so'zlar: modernizatsiya, kommunikativ ko'nikmalar, interfaol metodlar, kompetensiyaviy yondashuv, didaktik tamoyillar, loyihaviy o'qitish, nutq madaniyati.

Abstract: This article analyzes the main directions for modernizing the teaching of the Uzbek language and literature based on the new State Educational Standards. The study highlights the role of interactivity, the problem-based approach, and the principles of constructivism in developing students' communicative skills. The article substantiates a set of methodological exercises aimed at developing oral and written speech, as well as issues of increasing students' social activity through a competency-based approach.

Key words: modernization, communicative skills, interactive methods, competency-based approach, didactic principles, project-based learning, speech culture.

Аннотация: В данной статье анализируются основные направления модернизации преподавания узбекского языка и литературы на основе новых государственных образовательных стандартов. В процессе исследования освещается роль интерактивности, проблемного подхода и принципов конструктивизма в формировании коммуникативных навыков учащихся. В статье научно обоснован комплекс методических упражнений, направленных на развитие устной и письменной речи, а также вопросы повышения социальной активности учащихся через компетентностный подход.

Ключевые слова: модернизация, коммуникативные навыки, интерактивные методы, компетентностный подход, дидактические принципы, проектное обучение, культура речи.

KIRISH

O'zbek tili va adabiyoti ta'limini yangi Davlat ta'lim standartlari asosida modernizatsiya qilish yo'nalishlarini tahlil etar ekanmiz, mazkur fanlar zamonaviy davr talablari bilan uyg'un holda rivojlanishi, o'zining tarixan shakllangan ilmiy-ma'rifiy mavqeini saqlab qolishi va shu bilan birga yangicha pedagogik yondashuvlar asosida takomillashishi zarurligi ayon bo'ladi. Bu jarayonda ta'lim mazmunini yangilash, didaktik vositalarni diversifikatsiya qilish hamda o'qitish metodlarini boyitish muhim vazifa hisoblanadi. Hozirgi ta'lim paradigmasida o'zbek tili va adabiyoti fanlarini o'qitishda innovatsion interfaol o'qitish texnologiyalari alohida o'rin tutishi talab etiladi. Jumladan:

- muammoli va loyihaviy o'qitish usullari o'quvchilarni mustaqil fikrlash, tahlil qilish va ijodiy yechimlar topishga yo'naltiradi;
- gamifikatsiya jarayoni ta'limni motivatsion jihatdan kuchaytiradi;
- interfaol o'yinlar va treninglar muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi;
- seminar va vebinarlar ilmiy-nazariy bilimlarni kengaytiradi;

- kompyuter simulyatsiyalari esa real hayotiy vaziyatlarni modellashtirib, o'quvchilarni amaliy faoliyatga tayyorlaydi.

Shu tariqa, zamonaviy filologik ta'limning mazmuni nafaqat bilim berish, balki shaxsni har tomonlama rivojlantirish, uni madaniyatlararo muloqotga tayyorlash va global miqyosda raqobatbardosh kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilishi kerak.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish jarayonida didaktik tamoyillar ta'lim samaradorligini belgilovchi asosiy metodologik poydevor sifatida xizmat qiladi. Ushbu jarayonda interaktivlik, muammoli yondashuv, konstruktivizm, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim hamda integratsiyalashgan o'qitish konseptlari alohida ahamiyatga ega bo'lib, ular o'quvchilarni faol bilim egallash jarayoniga jalb etish, mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni shakllantirishga yo'naltiriladi. Interaktivlik tamoyili o'quvchilarning dars jarayonida faol muloqotga kirishishini, o'z fikrlarini erkin bayon etishini va o'zaro bilim almashinishini ta'minlaydi. Muammoli yondashuv esa ta'limni hayotiy vaziyatlar va real muammolar asosida tashkil etib, o'quvchilarni tahliliy fikrlash, mantiqiy asoslash va ijodiy yechimlar topishga undaydi. Konstruktivizm nazariyasi doirasida bilim o'quvchining shaxsiy tajribasi, mavjud bilimlar tizimi va faoliyat natijalariga tayangan holda quriladi, bu esa bilimning mustahkam va ongli o'zlashtirilishini ta'minlaydi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim konsepsiyasi har bir o'quvchining individual qobiliyati, qiziqishi va ehtiyojini inobatga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etishni nazarda tutadi.

Integratsiyalashgan o'qitish yondashuvi turli fanlar mazmunini uyg'unlashtirish orqali bilimlararo aloqadorlikni kuchaytiradi hamda o'quvchilarda kompleks va tizimli dunyoqarashni shakllantiradi. Bundan tashqari, kompetensiyaviy yondashuv kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirishda metodologik asos sifatida muhim o'rin tutadi. Bu yondashuvda o'quvchining faolligi, ichki motivatsiyasi, mustaqilligi va o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalari ta'lim jarayonining markaziga olinadi. Natijada o'quvchilar nafaqat nazariy bilimlarni o'zlashtiradi, balki ularni real hayotda samarali qo'llashga, jamoada ishlashga, madaniyatlararo muloqot yuritishga va shaxsiy rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqishga tayyor bo'ladi.

Tadqiqot metodologiyasi

Kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish faqatgina til yoki adabiyot darslarining vazifasi emas, balki har bir pedagogik faoliyatning umumiy maqsadi sifatida ko'rilmog'i lozim. Ayniqsa, ixtisoslashtirilgan maktablarda bu vazifa yanada chuqurroq, metodik asoslangan holda tashkil etilishi zarur. O'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalari ularning keyingi ta'lim bosqichlarida muvaffaqiyatli o'qishlari, ijtimoiy integratsiyasi va madaniy ongining shakllanishiga bevosita xizmat qiladi. Shu sababli kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish ixtisoslashtirilgan maktablarning asosiy didaktik yo'nalishlaridan biri sifatida qaralishi lozim. Og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini rivojlantirish jarayonida turli xil kommunikativ mashqlar muhim metodik vosita sifatida qo'llanadi. Ushbu mashqlar o'z mohiyatiga ko'ra o'quvchilarda til vositalaridan samarali foydalanish, mazmunli muloqot olib borish va nutqiy faoliyatni tabiiy jarayonda amalga oshirish malakasini shakllantirishga xizmat qiladi. Metodik jihatdan samarali bo'lishi uchun kommunikativ mashqlar bir qator talablarga javob berishi lozim: birinchidan, ular nutqiy vaziyatni aniq aks ettirishi va tabiiy ravishda yuz beradigan jarayonlarni tasvirlashi; ikkinchidan, topshiriqlar mazmunan tushunarli, aniq va o'quvchilar tomonidan oson idrok etiladigan shaklda bo'lishi; uchinchidan, mashqlar o'quvchilarning qiziqishini uyg'otishi, ularning faolligini ta'minlashi va optimal davomiylig (3–5 daqiqa) doirasida tashkil etilishi zarur.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ta'lim tizimida kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish turli yo'nalishdagi mashqlar majmuasi orqali amalga oshiriladi:

1. Og'zaki nutq malakalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan mashqlar – matn yoki videomateriallarni tinglash va mazmunini qayta hikoya qilish, real yoki shartli vaziyatlarni tasvirlash, matnni mantiqan davom ettirish, muloqot jarayonida rolga kirish kabi faoliyat turlarini o'z ichiga oladi. Bunday mashqlar o'quvchilarning talaffuz, intonatsiya, mantiqiy izchillik va tezkor nutq shakllantirish ko'nikmalarini rivojlantiradi;
2. Yozma nutq ko'nikmalarini shakllantirishga mo'ljallangan mashqlar – berilgan kalit so'zlar asosida mustaqil matn yaratish, mavjud matnlarni tartibga solish, vizual materiallar (rasmlar, diagrammalar) asosida hikoya tuzish, tasodifiy so'z birikmalaridan badiiy yoki informativ matn yaratish kabi topshiriqlarni qamrab oladi. Bu turdagi mashqlar o'quvchilarning yozma fikrlash izchilligi, matn tuzilishi va grammatik me'yorlarga rioya etish ko'nikmalarini mustahkamlaydi;

3. **Mustaqil topshiriqlar** – alohida soʻz va iboralarni toʻgʻri talaffuz qilish, matnning ayrim qismlarini ifodali oʻqish, tinglab tushunish malakasini rivojlantirish hamda oʻz-oʻzini tekshirish va baholash imkonini beradigan individual mashqlarni oʻz ichiga oladi. Bu topshiriqlar oʻquvchilarda oʻz-oʻzini rivojlantirish, mustaqil ishlash va nutqiy xatolarni tuzatish malakasini shakllantiradi.

Umuman olganda, kommunikativ mashqlar oʻquvchilarni nafaqat til vositalaridan samarali foydalanishga, balki ijodiy va tanqidiy fikrlashga, nutqiy vaziyatga mos strategiyalarni tanlashga ham oʻrgatadi. Ular taʼlim jarayonida oʻquvchining shaxsiy faolligi va motivatsiyasini oshirish hamda til kompetensiyasini kompleks shakllantirishda asosiy omil sifatida namoyon boʻladi. Taʼlimda ona tili va adabiyot darsliklarida oʻquvchilarni ijodiy fikrlashga, oʻz fikrini boshqalarga bayon etishga, tartibli ravishda individual va guruhli masalalar yechimini topishga undaydigan tarbiyaviy vazifalar belgilab berilgan. Oʻquvchilarga birinchi sinfdan boshlab ijodkorlikni rivojlantiruvchi kommunikativ mashqlar oʻtkaziladi. Bunday tarbiyaviy vazifalar soni taʼlimning keyingi bosqichlarida koʻpayadi. Amaliy mashgʻulotlar jarayonida kommunikativ koʻnikmalarni shakllantirishga yoʻnaltirilgan topshiriqlar, yaʼni oʻqish, yozish, tinglash va suhbat qurish faoliyatlari integratsiyalashgan tarzda qoʻllaniladi. Bunda mashqlar kitobi, ish daftarlari, multimediyaviy vositalar, interaktiv oʻyinlar va tajriba asosida yaratilgan topshiriqlar orqali oʻquvchi har bir til kompetensiyasini bosqichma-bosqich egallab boradi.

Xususan:

Tinglab tushunish: Oʻquvchilar audio va video materiallarni eshitib, ulardan asosiy maʼlumotni tushunadi, kontekst asosida fikr yuritadi, savollarga javob tayyorlaydi. Bu bosqichda fonetik differensiallash (masalan, “x” va “h” tovushlarining talaffuzi) oʻrgatiladi.

Gapirish: Dialog va monolog shakllarida fikr bildirishga oid mashqlar, rasm asosida hikoya tuzish, rolik asosida bahs yuritish orqali ogʻzaki nutq rivojlantiriladi. Yangi soʻzlar va iboralar real kontekstda qoʻllaniladi.

Oʻqish: Matn mazmunini tahlil qilish, asosiy gʻoyani aniqlash, mavzu asosida savol-javob tuzish, konnotatsiyalarni ajratish kabi faoliyatlar vositasida kognitiv jarayonlar faollashtiriladi.

Yozish: Boʻsh joylarni toʻldirish, matn tuzish, diktant, taqriz yozish, muammoni ifodalash va yechim taklif qilish kabi vazifalar orqali yozma nutq takomillashadi. Bu bosqichda orfoepik va orfografik qoidalar, punktuatsiya meʼyorlari ham oʻzlashtiriladi.

Mazkur koʻnikmalarni shakllantirishda didaktik tamoyillardan biri sifatida interaktivlik, muammoli yondashuv, konstruktivizm, shaxsga yoʻnaltirilgan taʼlim va integratsiyalashgan oʻqitish konseptlari asosiy metodologik zamin sifatida amal qiladi. Shuningdek, kompetensiyaviy yondashuv asosida darslarda oʻquvchining faolligi, motivatsiyasi va mustaqilligi markazga olinadi. Kommunikativ koʻnikmaga ega shaxs – bu mustaqil, erkin va asosli fikrlash qobiliyatiga ega boʻlgan, oʻz fikrini aniq, izchil hamda mantiqiy shaklda ifodalay oladigan, suhbatdoshning fikrini tinglab, uni tushunishga intiladigan, bahs-munozara jarayonida oʻz nuqtayi nazarini madaniyatli tarzda bayon eta oladigan va ijtimoiy muhitda faol hamkorlikka kirishishga tayyor boʻlgan individdir. Bunday shaxsni shakllantirish jarayoni taʼlimning ilk bosqichlaridanoq tizimli ravishda yoʻlga qoʻyilishi zarur. Chunki kommunikativ koʻnikma nafaqat til bilimlari majmuasi, balki shaxsning ijtimoiy, madaniy va intellektual rivojlantirishini taʼminlovchi muhim sifatlar yigʻindisidir.

Ona tili va adabiyot fanlari ushbu koʻnikmani shakllantirishda eng samarali didaktik vositalardan biri hisoblanadi. Bu fanlarning mazmuni tilning leksik, grammatik va stilistik jihatlarini oʻzlashtirish bilan birga, oʻquvchini milliy va umuminsoniy qadriyatlar bilan tanishtiradi, nutqiy madaniyatni rivojlantiradi hamda ijtimoiy muloqotga tayyorlaydi.

Metodik jihatdan qaralganda, oʻquvchilarni turli janrdagi matnlar bilan ishlashga yoʻnaltirish kommunikativ koʻnikmani rivojlantirishning eng samarali usullaridan biridir. Matn bilan ishlash jarayoni bir necha bosqichni qamrab oladi:

1. **Lingvistik oʻzlashtirish** – matndagi til birliklarini (soʻz, soʻz birikmasi, grammatik shakllar) oʻzlashtirish;
2. **Mazmuniy tushunish** – matnning asosiy gʻoyasini, voqea-hodisalar izchilligini va mantiqiy aloqalarini anglash;
3. **Qayta ifodalash** – matn mazmunini boshqa shaklda, qisqartirilgan yoki kengaytirilgan holda ifodalash;
4. **Tahlil va baholash** – matnning badiiy, mantiqiy va ijtimoiy qiymatini tahlil qilish hamda shaxsiy munosabat bildirish;
5. **Ijodiy qayta yaratish** – matn asosida yangi gʻoya, voqea yoki syujet yaratish.

Ushbu bosqichlarning har biri oʻquvchining soʻz boyligini boyitadi, nutqiy ifoda imkoniyatlarini kengaytiradi va ijtimoiy muloqot strategiyalarini rivojlantiradi. Natijada oʻquvchi nafaqat tilni biladigan, balki uni turli kommunikativ vaziyatlarda samarali qoʻllay oladigan, mustaqil va ijodiy fikrlovchi shaxs sifatida shakllanadi.

XULOSA

Kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish ta'lim jarayonining uzviy va tizimli tarkibiy qismi bo'lib, u turli xil faoliyat turlarining samarali integratsiyasini talab etadi. Ushbu faoliyat turlari quyidagilarni qamrab oladi:

- matnni mazmunan tushunib, tanqidiy yondashuv bilan o'qish, undagi asosiy g'oya, mazmuniy yo'nalish va muhim detallarni aniqlash, matn mazmuni bilan bog'liq ijtimoiy-madaniy kontekstni anglash;
- o'qilgan matn asosida fikr yuritish, uni qayta ifoda etish, umumlashtirish, taqqoslash, xulosalar chiqarish hamda mantiqiy izchillikda qayta bayon qilish;
- sinonim, antonim, turdosh va paronim birliklardan kontekstga mos holda foydalanish, nutq boyligini oshirish va tilning stilistik imkoniyatlarini kengaytirish;
- matn asosida savol-javoblar tuzish, muhokama va munozaralar tashkil etish, dalillangan xulosalar chiqarish orqali muloqotning interaktivligini ta'minlash;
- murakkab iboralar, metaforalar va boshqa badiiy ifoda vositalarini tahlil qilish, ularning semantik, stilistik hamda madaniy ma'nosini ochib berish;
- yozma nutqda grammatik to'g'rilik, uslubiy aniqlik va mantiqiy izchillikka rioya qilish, matnning lingvistik jihatdan mukammalligini ta'minlash;
- ijtimoiy kontekstda matnni qayta yaratish – ya'ni uni xabar, e'lon, rasmiy maktub, og'zaki nutq shakllariga moslashtirib ifodalash orqali funksional savodxonlikni rivojlantirish.

Mazkur faoliyat turlarini izchil va bosqichma-bosqich tatbiq etish o'quvchilarda faqatgina lingvistik bilimlar majmuasini emas, balki keng qamrovli kommunikativ ko'nikmani shakllantiradi. Bu jarayonda o'quvchilar muloqotga kirishish, turli kommunikativ vaziyatlarda mos nutq strategiyalarini tanlash, suhbatdosh fikrini hurmat bilan qabul qilish, o'z pozitsiyasini dalillar bilan asoslash hamda madaniyatli nutq uslubidan foydalanish malakalariga ega bo'ladilar.

Maktab ta'limi sharoitida kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish o'quvchilarning keyingi ijtimoiy faoliyati, kasbiy o'sishi va shaxsiy muvaffaqiyati uchun zarur bo'lgan tayanch kompetensiyani shakllantirish demakdir. Ushbu jarayonni samarali tashkil etish esa ona tili, adabiyot va boshqa fanlar doirasida ilmiy asoslangan, metodik jihatdan puxta va integrativ yondashuvlarni qo'llashni taqozo etadi. Kommunikativ salohiyatli, ijodkor, ijtimoiy faol va barkamol shaxsni tarbiyalash imkoniyati yaratiladi, bu esa zamonaviy ta'limning strategik vazifalaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 6-apreldagi "Umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'g'risida"gi 187-sonli qarori // O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. – T., 2017.
3. G'ulomov A., Ne'matov H. Ona tili ta'limi mazmuni. – Toshkent: O'qituvchi, 1995.
4. Raxmatullayeva Sh.Z. Ona tili ta'limida kompetensiyaviy yondashuvni shakllantirish texnologiyalari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018. – 120-b.
5. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: TDPU, 2003.
6. To'xliyev B. Adabiyot o'qitish metodikasi. – Toshkent: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2010. – 156-b.
7. Sayidaxmedov N.S. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Moliya, 2003. – 88-b.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(4)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.